

Ενημερωτικός Οδηγός για τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη της Κύπρου

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Ο Ενημερωτικός Οδηγός για τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη της Κύπρου ετοιμάστηκε από το Terra Cypria -Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος για το Τμήμα Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κυπριακή Δημοκρατία στο πλαίσιο της Σύμβασης «Μελέτη και Ετοιμασία Οδηγού για τα Χωροκατακτητικά Είδη της Κύπρου (Εφαρμογή Κανονισμού 1143/2014/ Invasive Alien Species Regulation), Αρ. Σύμβασης: Τ.Π. 18/2019. Δεκέμβριος 2019.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Περιβάλλοντος:

Αικατερίνη Τοκαλάκη
Τμήμα Περιβάλλοντος
1498 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ.: 22408971
Fax: 22774945

e-mail: atokalaki@environment.moa.gov.cy

web ΤΠ: www.moa.gov.cy/environment - Προστασία της Φύσης και Βιοποικιλότητας/ Διακίνηση Ειδών και Γενετικών Πόρων

web ΕΕ: https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

For more information, interested parties can contact the Department of Environment:

Aikaterini Tokalaki
Department of Environment
1498 Lefkosia, Cyprus
Tel.: 22408971
Fax: 22774945

e-mail: atokalaki@environment.moa.gov.cy

web DE: www.moa.gov.cy/environment - Protection of Nature and Biodiversity/ Trade of Species and Genetic Resources

web EU: https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Επιμέλεια Έκδοσης: Μαργαρίτα Χατζηστυλλή (Τμήμα Περιβάλλοντος), Λεύκιος Σεργίδης (Terra Cypria), Φοίβη Βαγιανού (εξωτερικός συνεργάτης Terra Cypria), Helen Vrahimis (εξωτερικός συνεργάτης Terra Cypria).

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Χαράλαμπο Σ. Χριστοδούλου για τη συνεισφορά του στο περιεχόμενο των κειμένων που αφορά τα είδη φυτών.

© Για την συνολική, μερική ή περιληπτική αναδημοσίευση ή/και αναπαραγωγή του περιεχομένου του Οδηγού αυτού θα πρέπει να γίνεται βιβλιογραφική αναφορά, όπως υποδεικνύεται παρακάτω:

Βιβλιογραφική αναφορά: Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κυπριακή Δημοκρατία (2019). Ενημερωτικός Οδηγός για τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη της Κύπρου. Ετοιμάστηκε από: Terra Cypria - Το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος.

© Οι φωτογραφίες που περιλαμβάνονται στον Οδηγό αυτό εμπίπτουν σε πνευματικά δικαιώματα και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς την άδεια των φωτογράφων.

Ο σκοπός αυτού του Ενημερωτικού Οδηγού είναι να παρέχει γενικές πληροφορίες για τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη ως προς τα πιο κάτω:

- Τι είναι τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη;
- Τι χαρακτηριστικά γνωρίσματα έχουν;
- Με ποιον τρόπο εισάγονται σε μία περιοχή;
- Τι ζημιές προκαλούν;
- Τι προβλέπει η νομοθεσία για αυτά;
- Με ποιους τρόπους μπορούν να περιοριστούν;
- Ποια είναι τα πιο σημαντικά Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη για την Κύπρο;

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ¹

Ξένα είδη (Alien Species) είναι τα είδη (ζώα, φυτά ή μικροοργανισμοί), που εξαιτίας της ανθρώπινης παρέμβασης ξεπερνούν μεγάλους οικολογικούς φραγμούς, όπως είναι οι οροσειρές βουνών και οι ωκεανοί και εισέρχονται σε διαφορετικό συνήθως περιβάλλον εκτός του φυσικού εύρους εξάπλωσης τους, όπου μπορεί να εξελιχθούν σε χωροκατακτητικά, λόγω των χαρακτηριστικών τους και των ευνοϊκών συνθηκών στο νέο περιβάλλον.

Χωροκατακτητικά (ή Εισβλητικά) ξένα είδη (Invasive Alien Species) είναι τα ξένα είδη, των οποίων η τυχαία/άθελη ή σκόπιμη/ηθελημένη εισαγωγή και εξάπλωση επηρεάζει δυσμενώς τη βιοποικιλότητα ή/και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες ή/και την ανθρώπινη υγεία ή/και την οικονομία ενός τόπου.

Βιοποικιλότητα είναι η ποικιλία των ζώντων οργανισμών πάσης προέλευσης περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, χερσαίων, θαλασσίων και άλλων υδατικών οικοσυστημάτων και οικολογικών συμπλεγμάτων, των οποίων αποτελούν μέρος. Περιλαμβάνεται, επίσης, η ποικιλότητα εντός των ειδών, μεταξύ των ειδών και των οικοσυστημάτων. Πιο απλά, ως βιοποικιλότητα ορίζεται η ποικιλία της ζωής σε όλες τις μορφές της (όπως φυτά, ζώα, μύκητες) σε όλα τα επίπεδα οργάνωσής της (γονίδια, οργανισμοί, οικοσυστήματα).

Οικοσύστημα είναι η βασική οικολογική μονάδα που αποτελείται από το φυσικό περιβάλλον και τους οργανισμούς που ζουν σε αυτό. Ως σύστημα μελέτης περιλαμβάνει α) βιοτικά στοιχεία, δηλαδή το σύνολο των οργανισμών ή τη βιοκοινότητα ενός οικοτόπου, β) αβιοτικά στοιχεία, όπως είναι ο αέρας, το νερό, το χώμα ο ήλιος, καθώς και γ) τις μεταξύ τους συνολικές αλληλεπιδράσεις.

Βιοκοινότητα είναι το σύνολο των διαφορετικών ζωντανών ειδών και πληθυσμών, που ζουν σε ένα ενδιαίτημα, αλλά και οι σχέσεις που αναπτύσσονται μεταξύ τους.

Βιοτικές συνθήκες/ Βιοτικά στοιχεία είναι το σύνολο των οργανισμών που ζουν σε μια περιοχή, όπως φυτά, ζώα, μύκητες και μικρόβια και οι αλληλεπιδράσεις που αναπτύσσονται μεταξύ τους.

Αβιοτικές συνθήκες/ Αβιοτικά στοιχεία είναι τα στοιχεία ενός οικοσυστήματος που δεν εμφανίζουν τα χαρακτηριστικά της ζωής. Τέτοια είναι: το κλίμα (υγρασία, θερμοκρασία, ηλιοφάνεια), η διαθεσιμότητα θρεπτικών συστατικών, η σύσταση του εδάφους, η αλατότητα του νερού, η νεκρή οργανική ύλη κ.ά. Καθορίζουν τη φύση και τη λειτουργία του οικοσυστήματος.

Οικοσυστημικές υπηρεσίες είναι οι άμεσες και έμμεσες συνεισφορές των οικοσυστημάτων στην ευημερία του ανθρώπου, όπως για παράδειγμα η παροχή καθαρού νερού και τροφής, η ρύθμιση του κλίματος, η ευημερία και η αναψυχή.

Ενδιαίτημα είναι το φυσικό περιβάλλον στο οποίο ζει και αναπαράγεται ένα είδος, ένας πληθυσμός, ή μια βιοκοινότητα.

Ιθαγενή ή γηγενή είδη είναι τα είδη χλωρίδας, πανίδας και μικροοργανισμών, τα οποία συναντώνται φυσικά σε μια συγκεκριμένη περιοχή ή οικοσύστημα ως αποτέλεσμα των διάφορων διεργασιών της φύσης, χωρίς την όποια ανθρώπινη παρέμβαση.

Επιγενή είδη είναι τα ξένα είδη φυτών που έχουν έρθει σε μια περιοχή από τον άνθρωπο, σκόπιμα ή τυχαία. Σε αυτά δεν περιλαμβάνονται τα καλλιεργούμενα είδη. Περιλαμβάνονται όμως τα αρχαιόφυτα, δηλαδή τα είδη που εισάχθηκαν πριν το 1500 μΧ. Ανάλογα με το βαθμό εγκλιματισμού τους στη φύση

¹ Το λεκτικό των ορισμών απλοποιήθηκε στο πλαίσιο σύνταξης του Ενημερωτικού αυτού Οδηγού για σκοπούς καλύτερης κατανόησης από το κοινό.

και ικανότητα να δημιουργούν πληθυσμούς, διακρίνονται εγκλιματισμένα, ημιαυτοφυή και τυχαία. Κάποια επιγενή είδη φυτών έχουν εξελιχθεί σε χωροκατακτητικά/ εισβλητικά.

Ενδημικά είδη είναι τα γηγενή είδη χλωρίδας και πανίδας που υπάρχουν αποκλειστικά σε μια γεωγραφική περιοχή και πουθενά αλλού στον κόσμο, ως αποτέλεσμα της εξέλιξης και φυσικών διαδικασιών. Το ποσοστό ενδημισμού ενός τόπου αποτελεί και ένα δείκτη του βιολογικού του πλούτου.

Βιολογική εισβολή είναι η διαδικασία κατά την οποία ένα είδος φυτού, ζώου ή μικροοργανισμού ξεπερνά ποικίλους αβιοτικούς και βιοτικούς φραγμούς και αποικίζει, πέρα από το φυσικό εύρος εξάπλωσής του, περιοχές όπου δεν υπήρχε στο παρελθόν σύμφωνα με τα ιστορικά δεδομένα. Ενώ κατά τους ιστορικούς χρόνους οι φυσικοί φραγμοί καθόριζαν την εξάπλωση, κατανομή και εξέλιξη των οργανισμών, σήμερα ο άνθρωπος έχει καταρρίψει τους φραγμούς αυτούς με αποτέλεσμα την ομογενοποίηση των οικοσυστημάτων και την απώλεια της βιολογικής ποικιλότητας παγκοσμίως λόγω ανταγωνιστικότητας και εκτοπισμού των τοπικών ειδών από τους εισβολείς.

Θαλάσσιο έρμα πλοίων είναι το θαλασσινό νερό με το οποίο γεμίζονται ειδικές δεξαμενές ενός πλοίου, προκειμένου να αυξηθεί η σταθερότητά του κατά την πλεύση. Διάφοροι τύποι πλοίων, όπως τα κρουαζιερόπλοια, τα δεξαμενόπλοια και τα πλοία μεταφοράς ξηρού φορτίου χρησιμοποιούν τεράστιες ποσότητες θαλάσσιου έρματος, το οποίο συλλέγεται από θαλάσσια ύδατα ενός τόπου και στη συνέχεια απορρίπτεται στο επόμενο λιμάνι ανάλογα με τις αυξομειώσεις του φορτίου τους. Το έρμα μεταφέρει και ποικιλία θαλάσσιων ζωντανών οργανισμών από μια περιοχή σε άλλη. Για αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, ο Διεθνής Ναυτιλιακός Οργανισμός (IMO) έχει υιοθετήσει από το 2017 τη Διεθνή Σύμβαση για τον Έλεγχο και τη Διαχείριση του έρματος των πλοίων και των ιζημάτων (Ballast Water Management Convention).

Επικονίαση είναι η διαδικασία μέσω της οποίας επιτυγχάνεται η γονιμοποίηση στα φυτά. Για να γίνει η γονιμοποίηση θα πρέπει να μεταφερθεί η γύρη από τα άνθη του φυτού στο στίγμα του ίδιου ή άλλου άνθους. Η διαδικασία επιτυγχάνεται κυρίως με τη βοήθεια των εντόμων και του αέρα.

Πλώδη φυτά είναι φυτά με βλαστό μαλακό και πράσινο, τα οποία δεν έχουν ξυλώδη μέρη.

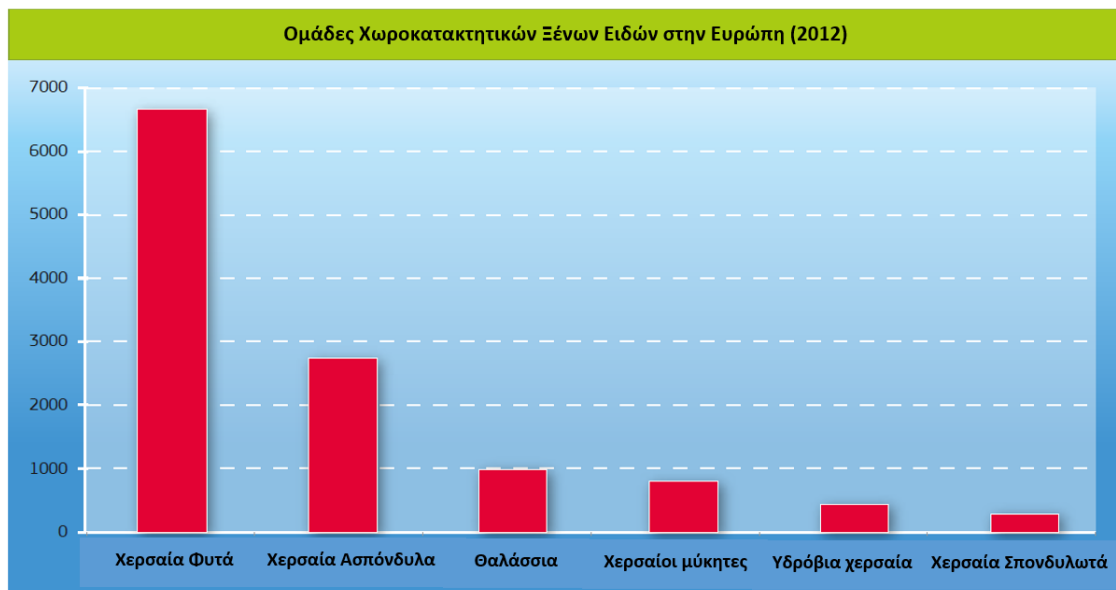
ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΑ ΞΕΝΑ ΕΙΔΗ

Τι είναι τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη;

Ξένα Είδη είναι τα είδη φυτών και ζώων που έχουν μεταφερθεί εκτός του φυσικού τους περιβάλλοντος ως αποτέλεσμα ανθρώπινης δράσης. Η πλειοψηφία αυτών των ειδών δεν μπορεί να επιβιώσει σε ένα άγνωστο και νέο περιβάλλον με διαφορετικές βιοτικές και αβιοτικές συνθήκες. Όμως ορισμένα είδη, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά προσαρμοστικότητας, καταφέρνουν να επιβιώσουν και τελικά να εγκατασταθούν στο νέο φυσικό περιβάλλον. Εκεί μπορούν να προκαλέσουν σημαντικές ζημιές στο περιβάλλον, στην υγεία και στην οικονομία. Αυτά τα είδη είναι τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη.

Τα **Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη (ΧΞΕ) (Invasive Alien Species)** είναι φυτά, ζώα ή μικροοργανισμοί τα οποία εισάγονται με ανθρώπινη παρέμβαση (τυχαία ή σκόπιμα) σε ένα νέο γι' αυτά φυσικό περιβάλλον και κατορθώνουν να επιβιώσουν και να αναπαραχθούν, δημιουργώντας σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην τοπική βιοποικιλότητα ή/και την οικονομία (όπως γεωργία, ιχθυοτροφία, υποδομές) ή/και την ανθρώπινη υγεία, μέσω μετάδοσης ασθενειών ή πρόκλησης αλλεργιών.

Εκτιμάται ότι στην Ευρώπη υπάρχουν ήδη πάνω από 12.000 ξένα είδη, από τα οποία το 10-15% είναι Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη. Αυτά εντάσσονται σε όλες τις μεγάλες ταξινομικές ομάδες, από θηλαστικά, αμφίβια, ερπετά, ψάρια, ασπόνδυλα και φυτά έως μύκητες, βακτήρια και άλλους μικροοργανισμούς. Υπάρχουν σε κάθε είδος ενδιαιτήματος, τόσο στη στεριά, όσο και στους ποταμούς και τις λίμνες, αλλά και στη θάλασσα. Όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιμετωπίζουν προβλήματα με τα ΧΞΕ στην επικράτειά τους, αλλά σε μεγαλύτερο και άλλα σε μικρότερο βαθμό.

Πηγή: DAISIE <http://www.europe-aliens.org>

Η Κύπρος, λόγω του νησιώτικου χαρακτήρα της και της μακρόχρονης γεωγραφικής απομόνωσης και παράλληλα της πλούσιας βιοποικιλότητας που τη χαρακτηρίζει, είναι ιδιαίτερα ευάλωτη σε βιολογικές εισβολές. Στο χερσαίο περιβάλλον της έχουν καταγραφεί περισσότερα από 40 χωροκατακτητικά είδη φυτών, στα ποτάμια και στις λίμνες τουλάχιστον τρία χωροκατακτητικά είδη ψαριών και άλλοι υδρόβιοι οργανισμοί. Στο θαλάσσιο της περιβάλλον έχουν καταγραφεί τουλάχιστον 183 ξένα είδη, από τα οποία τα 16 θεωρούνται χωροκατακτητικά.

Τι γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα έχουν τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη;

- Γρήγορη ανάπτυξη
- Γρήγορη αναπαραγωγή
- Υψηλό αναπαραγωγικό δυναμικό (μεγάλος αριθμός απογόνων)
- Δυνατότητα προσαρμογής σε ποικίλο και ευρύ φάσμα συνθηκών (ευρύ φάσμα οικολογικής ανεκτικότητας)
- Υψηλή ικανότητα διασποράς σε νέες τοποθεσίες
- Ανταγωνιστική επιτυχία σε σχέση με ιθαγενή είδη

Θεωρείται ότι τα είδη που έχουν χαρακτηριστικά υψηλής προσαρμοστικότητας και αναπαραγωγής, καταφέρνουν να εγκατασταθούν με επιτυχία σε μια νέα περιοχή και να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά τα τοπικά είδη, επειδή έχουν «απελευθερωθεί» από τους φυσικούς εχθρούς τους. Η θεωρία αυτή ενισχύεται, με πολλά παραδείγματα, που δείχνουν ότι τα περισσότερα χωροκατακτητικά είδη δεν προκαλούν σοβαρά προβλήματα στο περιβάλλον, στις υποδομές και στον άνθρωπο στην περιοχή της φυσικής τους προέλευσης. Στον τόπο καταγωγής των ειδών αυτών, αρπακτικά και παράσιτα καταφέρνουν να κρατήσουν υπό έλεγχο τους πληθυσμούς των ειδών, δημιουργώντας μέσα από τους αιώνες μια υγιή οικολογική ισορροπία στη φύση. Όμως, με τις βιολογικές εισβολές που αυξάνονται συνεχώς σε συχνότητα και ένταση, η οικολογική αυτή ισορροπία διαταράσσεται και τα οικοσυστήματα υποβαθμίζονται, χάνοντας την ικανότητα να ανακάμπτουν και να επανέρχονται στην αρχική φυσική τους κατάσταση, καθιστώντας τα ακόμη πιο ευάλωτα σε πιέσεις και απειλές.

Με ποιον τρόπο εισάγονται τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη;

Η μετακίνηση φυτών και ζώων από μια περιοχή σε άλλη είναι μια πρακτική που ακολουθούσε από την αρχαιότητα ο άνθρωπος κατά τον αποικισμό νέων περιοχών, με σκοπό να βελτιώσει την ποιότητα ζωής του. Πολλά είδη φυτών και ζώων που εισάχθηκαν σκόπιμα σε νέες περιοχές είχαν ευεργετικές επιπτώσεις στη γεωργία και κτηνοτροφία, στο εμπόριο και σε δραστηριότητες αναψυχής, όπως το κυνήγι και η ερασιτεχνική αλιεία. Κάποια είδη μπορεί να καταλήξουν σε μια νέα περιοχή ακόμη και κατά λάθος, ως «λαθρεπιβάτες» σε πλοία, σε βαλίτσες ταξιδιωτών και σε εμπορεύματα. Γενικά τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη μπορούν να εισάγονται σε μία νέα περιοχή από τον άνθρωπο (άθελα ή ηθελημένα) με πολλούς τρόπους.

Τα τελευταία 50 χρόνια, ο αριθμός, η συχνότητα και το γεωγραφικό εύρος εισαγωγής αυτών των Χωροκατακτητικών Ξένων Ειδών αυξήθηκε δραματικά λόγω της εντατικοποίησης του εμπορίου, του τουρισμού και των μεταφορών. **Σήμερα τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη αναγνωρίζονται ως η δεύτερη σημαντικότερη αιτία απώλειας της βιοποικιλότητας παγκοσμίως, ενώ έχει εκτιμηθεί πως, μόνο στην οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κοστίζουν €12 δις το έτος.** Το ποσό αυτό δαπανάται για τον έλεγχο των ειδών αυτών και των ζημιών που προκαλούν στην Ευρώπη, ως απώλειες φυτικής, ζωικής και αλιευτικής παραγωγής, κόστος για υγειονομική περίθαλψη, καθώς και ζημιές σε υποδομές και σε οικοσυστήματα.

Ξένα είδη εισάγονται σε μια περιοχή **σκόπιμα** από τον άνθρωπο για σκοπούς βελτίωσης των πιο κάτω:

- Γεωργία/ Δασοπονία (διάφοροι οργανισμοί για χρήση στη βιολογική γεωργία ως φυσικοί εχθροί επιβλαβών οργανισμών, τοπιοτέχνηση κήπων και χώρων πρασίνου, παραγωγή ξυλείας)
- Υδατοκαλλιέργεια
- Αθλητικές δραστηριότητες και δραστηριότητες αναψυχής (ψάρεμα και κυνήγι: ψάρια και θηράματα)
- Αισθητική (φυτά σε λίμνες, σε πάρκα και σε κήπους)
- Δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές ζώων και φυτών (βοτανικοί κήποι, ζωολογικοί κήποι, ενυδρεία)
- Εμπορία και κατοχή ζώων συντροφιάς/ κατοικίδιων ζώων (όπως παπαγάλοι, χελώνες, σκίουροι, ρακούν)

Ξένα είδη, όμως, εισάγονται σε μια περιοχή από τον άνθρωπο και **άθελα** του, μέσω κυρίως των πιο κάτω τρόπων:

- Μέσα στο έρμα των πλοίων (νερό που βοηθά στη σταθερότητα κατά την πλεύση)
- Μεταφορά μέσω αεροπλάνων και πλοίων ως «λαθρεπιβάτες»
- Εμπόριο προϊόντων (οργανισμοί σε φρούτα, χώμα που περιλαμβάνει σπόρους, ανήλικες μορφές εντόμων σε ελαστικά)
- Τουρισμός/ ταξίδια (έντομα σε φρούτα, σπόροι)

Οι τρόποι απελευθέρωσης στο φυσικό περιβάλλον ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με την ομάδα των οργανισμών και το περιβάλλον. Τα φυτικά είδη διαφεύγουν κυρίως από φυτεύσεις σε περιορισμένες συνθήκες (όπως κήποι, χώροι πρασίνου, βοτανικοί κήποι, καλλιέργειες, φυτώρια, καλλιεργητικός εξοπλισμός και χώμα), από ενυδρεία (υδρόβια φυτά ως διακοσμητικά) ή και από σκόπιμες φυτεύσεις απευθείας στο φυσικό περιβάλλον. Διάφορα είδη ζώων μπορεί να διαφύγουν από ζωολογικούς κήπους, από καταστήματα πώλησης ζώων συντροφιάς, από εκτροφεία, από εγκαταστάσεις διεξαγωγής έρευνας ή από τους ιδιοκτήτες τους άθελα ή μέσω σκόπιμης απελευθέρωσης ή και μέσω μαζικής απελευθέρωσης για σκοπούς βιολογικού ελέγχου και για σκοπούς κυνηγιού ως θηράματα. Τα είδη γλυκού νερού συχνά απελευθερώνονται σκόπιμα για την υδατοκαλλιέργεια ή την ψυχαγωγική αλιεία ή/και άθελα μέσω του αλιευτικού εξοπλισμού ή και από ενυδρεία. Πολλά είδη φυτών και ζώων διαφεύγουν κατά τη μετακίνησή τους ως μολύσματα μεταφορών (για παράδειγμα κατά το εμπόριο ξυλείας, ή τις μεταφορές άλλων φυτών και ζώων) ή ως «λαθρεπιβάτες» σε εξοπλισμό, αεροπλάνα, πλοία, μηχανήματα, οχήματα και πάνω σε ταξιδιώτες. Στο θαλάσσιο περιβάλλον, τα περισσότερα ξένα είδη έρχονται ως ακούσιοι «λαθρεπιβάτες» από πλοία. Ειδικά στην περίπτωση της Μεσογείου, πολλά ξένα είδη έχουν έρθει μέσω της διώρυγας του Σουέζ από την Ερυθρά Θάλασσα, οι λεγόμενοι «λεσσεψιανοί μετανάστες». Τα είδη αυτά αποτελούν σοβαρότατο πρόβλημα για το θαλάσσιο περιβάλλον της Μεσογείου και το φαινόμενο αυτό έχει αναγνωριστεί ως η μεγαλύτερη θαλάσσια βιολογική εισβολή παγκοσμίως.

Το ήξερες αυτό;

Το όνομα «Λεσσεψιανοί μετανάστες» δόθηκε προς τιμήν του Φερντινάν ντε Λεσσέψ, αρχιτέκτονα και υπεύθυνου του έργου διάνοιξης της διώρυγας του Σουέζ.

Τι ζημιές προκαλούν τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη;

Τα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη προκαλούν πολλαπλές και σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στη **βιοποικιλότητα**, την **οικονομία** και την **ανθρώπινη υγεία**.

Πρωτίστως, αποτελούν πολύ σοβαρή απειλή για τη **βιοποικιλότητα** προκαλώντας ακόμα και την τοπική εξαφάνιση των γηγενών ειδών ενός τόπου. Αυτό γίνεται επειδή τα είδη αυτά ανταγωνίζονται τα γηγενή είδη για περιορισμένους πόρους, όπως τροφή, νερό, φως και ενδιαίτημα και τα απειλούν μέσω θήρευσης και μετάδοσης εξωτικών ασθενειών. Η επίδραση των ΧΞΕ μπορεί μερικές φορές να είναι τόσο

έντονη, ώστε να οδηγεί ακόμα και στην αλλαγή της δομής και λειτουργίας ολόκληρων οικοσυστημάτων, θέτοντας σε κίνδυνο την ικανότητα αυτών να παρέχουν τις πολύτιμες οικοσυστημικές τους υπηρεσίες προς τον άνθρωπο, όπως για παράδειγμα η επικονίαση, η ρύθμιση του κλίματος, η παροχή καθαρού νερού ή ο έλεγχος των πλημμυρών.

Επίσης, τα ΧΞΕ προκαλούν σημαντικές επιπτώσεις στην **οικονομία**, μειώνοντας την απόδοση της γεωργίας, δασοκομίας και αλιείας. Παράλληλα, μπορούν να προκαλέσουν ζημιές σε υποδομές και στις μεταφορές ή να μειώσουν τη διαθεσιμότητα των υδάτων, εμποδίζοντας τις πλωτές οδούς ή προκαλώντας προβλήματα στα δίκτυα υδροδότησης. Τα ΧΞΕ μπορεί επίσης να αλλοιώσουν τοπία και υδάτινα συστήματα, προκαλώντας την απώλεια αξιών αναψυχής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, τα ΧΞΕ μπορεί να αποτελούν σοβαρό πρόβλημα για την **ανθρώπινη υγεία**, προκαλώντας σοβαρές αλλεργίες, δερματικά προβλήματα και ασθένειες στον άνθρωπο και ενεργώντας ως φορείς για επικίνδυνους παθογόνους οργανισμούς.

Υγιή Οικοσυστήματα - Το Φυσικό μας Κεφάλαιο

Τα υγιή λειτουργικά οικοσυστήματα, τα οποία χαρακτηρίζονται από την ποικιλία των ζωντανών οργανισμών που περιέχουν και υποστηρίζουν και τα οποία έχουν εξελιχθεί φυσικά μέσα από τους αιώνες, παρέχουν στην κοινωνία ένα μεγάλο κεφάλαιο πολύτιμων αγαθών και υπηρεσιών, όπως το καθαρό νερό και ο αέρας, η επικονίαση, η προστασία από πλημμύρες και ξηρασία και οι ευκαιρίες αναψυχής.

Εάν αυτά τα τόσο σημαντικά φυσικά οικοσυστήματα υποστούν υποβάθμιση, δεν είναι μόνο η βιοποικιλότητα που υποβαθμίζεται, αλλά και η κοινωνία στο σύνολό της. Στην Ευρώπη, υπολογίζεται ότι περίπου 4,4 εκατ. θέσεις εργασίας και ένας ετήσιος κύκλος εργασιών €405 δις, εξαρτάται άμεσα από τη διατήρηση υγιών οικοσυστημάτων.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΑ ΞΕΝΑ ΕΙΔΗ

Αναγνωρίζοντας τη σοβαρότητα του προβλήματος, η Ευρωπαϊκή Ένωση εξέδωσε τον **Κανονισμό 1143/2014** για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης ΧΞΕ. Ο Κανονισμός τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2015 και εισάγει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο με μέτρα πρόληψης, έγκαιρης ανίχνευσης και εξάλειψης, καθώς και διαχείρισης ειδών που είναι πλέον εξαπλωμένα στα κράτη μέλη. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται για τα είδη του «Καταλόγου Χωροκατακτητικών Ξένων Ειδών Ενωσιακού Ενδιαφέροντος». Ο συγκεκριμένος κατάλογος μέχρι σήμερα (2019) απαριθμεί 66 είδη φυτών και ζώων και υπόκειται σε αναθεώρηση καθώς τα δεδομένα για τα χωροκατακτητικά είδη επικαιροποιούνται. Για τα είδη του καταλόγου ισχύουν απαγορεύσεις εισαγωγής, διατήρησης, εκτροφής, μεταφοράς προς την ΕΕ ή εντός αυτής, διάθεσης στην αγορά, χρήσης ή ανταλλαγής, δυνατότητας αναπαραγωγής ή καλλιέργειας και απελευθέρωσής τους στο περιβάλλον. Στην Κύπρο, ο Νόμος **N. 120 (I)/2019²** ρυθμίζει εθνικά την εφαρμογή του κανονισμού μέσω της διαμόρφωσης μέτρων και σχεδίων δράσης. Ο εθνικός νόμος ρυθμίζει επίσης θέματα αδειοδότησης, επιθεωρήσεων και επιβολής κυρώσεων. Βάσει της νομοθεσίας αυτής, μπορεί να επηρεάζονται διάφοροι εμπορικοί τομείς, όπως έμποροι ζώων συντροφιάς, έμποροι φυτών ενυδρείου, καλλωπιστικών και άλλων φυτών, εισαγωγείς ζωντανών υδρόβιων οργανισμών, αλλά και ζωολογικοί κήποι/πάρκα και το ευρύτερο κοινό ως ιδιοκτήτες ζώων συντροφιάς και φυτών κήπου.

---

² Νόμος 120(I)/2019 - Ο περί της πρόληψης και διαχείρισης της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών νόμος του 2019.

ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΑ ΞΕΝΑ ΕΙΔΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στις επόμενες σελίδες του Ενημερωτικού αυτού Οδηγού, παρουσιάζονται βασικές πληροφορίες για κάθε είδος ξεχωριστά για τα σημαντικότερα Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη στην Κύπρο.

ΆΛΛΑ ΕΙΔΗ ΠΟΥ ΘΕΩΡΟΥΝΤΑΙ ΥΨΗΛΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Πέρα από τα χωροκατακτητικά ξένα είδη που θεωρούνται σημαντικά στην Κύπρο και περιγράφηκαν αναλυτικά στις προηγούμενες σελίδες αυτού του Ενημερωτικού Οδηγού, υπάρχουν και άλλα είδη που θεωρούνται υψηλού κινδύνου και που δυνητικά μπορεί να προκαλέσουν προβλήματα στην Κύπρο στο μέλλον. Αυτά τα είδη μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες:

- 1) **Είδη τα οποία δεν έχουν εντοπιστεί ακόμα στο φυσικό περιβάλλον της Κύπρου** αλλά θεωρούνται υψηλού κινδύνου, λόγω πιθανότητας εισαγωγής, διαφυγής και εξάπλωσης/ εγκατάστασης στη φύση με αποτέλεσμα πρόκλησης ζημιών στην τοπική κυπριακή βιοποικιλότητα.
- 2) **Επιγενή είδη φυτών, τα οποία έχουν κάποια χαρακτηριστικά χωροκατακτητικών ειδών.**

Είδη τα οποία δεν έχουν εντοπιστεί ακόμα στο φυσικό περιβάλλον της Κύπρου

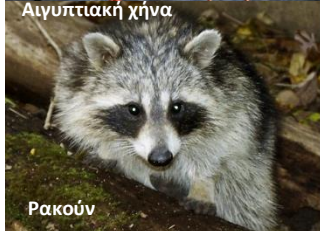
Παραδείγματα τέτοιων ειδών αφορούν κυρίως ζώα τα οποία βρίσκονται σε ζωολογικούς κήπους και μερικά από αυτά έχουν θεαθεί μεμονωμένα στο φυσικό περιβάλλον, χωρίς όμως να έχουν εγκατασταθεί και δημιουργήσει πληθυσμούς στη φύση. Τα πιο κάτω είδη ανήκουν στον Ενωσιακό Κατάλογο (Κανονισμός ΕΕ 1143/2014) και για το λόγο αυτό τυχόν εντοπισμός τους στο φυσικό περιβάλλον πρέπει να αναφέρεται άμεσα στο Τμήμα Περιβάλλοντος για λήψη κατάλληλων μέτρων.

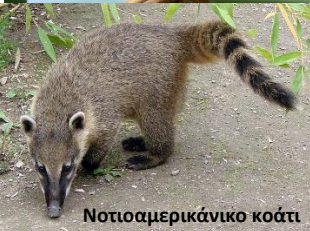
Αιγυπτιακή χήνα

Ινδικό κοράκι

Ρακούν

Νοτιοαμερικάνικο κοάτι

Ιερή ιβίδα

Σιβηρικός σκίουρος

- Η Αιγυπτιακή χήνα (*Alopochen aegyptiaca*) βρίσκεται σε ζωολογικούς κήπους και υπήρξε στο παρελθόν αναφορά εντοπισμού της στη φύση.
- Το Ινδικό κοράκι (*Corvus splendens*). Έχει γίνει στο παρελθόν αναφορά εντοπισμού του στη φύση.
- Το Ρακούν (*Procyon lotor*) βρίσκεται σε ζωολογικούς κήπους καθώς και στην κατοχή ιδιωτών ως ζώο συντροφιάς. Κατά καιρούς έχει διαφύγει και έχει εντοπιστεί σε αστικές και σε φυσικές περιοχές.
- Το Νοτιοαμερικάνικο κοάτι (*Nasua nasua*) βρίσκεται σε ζωολογικούς κήπους.
- Η Ιερή ιβίδα (*Threskiornis aethiopicus*) βρίσκεται σε ζωολογικούς κήπους.
- Ο Σιβηρικός σκίουρος (*Tamias sibiricus*) θεωρείται ότι βρίσκεται υπό την κατοχή ιδιωτών ιδιοκτητών σαν ζώο συντροφιάς.

Επιγενή είδη με χωροκατακτητικά χαρακτηριστικά

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της κατηγορίας ειδών είναι το καλάμι (*Arundo donax*), το οποίο προέρχεται από την Ασία, αλλά έχει εξαπλωθεί εδώ και πολλούς αιώνες σε πολλές τροπικές και θερμές εύκρατες περιοχές. Στην Κύπρο αναφέρεται επίσης ως επιγενές, αφού ως αρχαιόφυτο (εισάχθηκε πριν το 1500) θεωρείται ότι αποτελεί πλέον μέρος της ιθαγενούς χλωρίδας.

Το καλάμι αποτελεί πολλές φορές μεγάλο πρόβλημα για τους φυσικούς οικοτόπους στα ποτάμια οικοσυστήματα της Κύπρου.

Στις πλείστες περιπτώσεις όπου προκύπτει υποβάθμιση οικοτόπου, όπως από πυρκαγιά και υλοτομία, το καλάμι καταλαμβάνει τον χώρο και δύσκολα επιτρέπει να επανεμφανιστούν άλλα είδη, όπως πλάτανοι, σκλέδρα και αλμυρίκια. Ειδικά σε χαμηλά υψόμετρα, έχει καταλάβει μεγάλες εκτάσεις κατά μήκος των ποταμών, δημιουργώντας παρόχθιες ζώνες μόνο με το είδος αυτό ή με πολύ μικρό αριθμό άλλων παραποτάμιων ειδών, οδηγώντας σε μείωση της ποικιλότητας της χλωρίδας και πανίδας. Παράλληλα, η αποτελεσματική του αντιμετώπιση με μηχανικά και συμβατικά (μη χημικά μέσα) είναι πολύ δύσκολη έως μερικές φορές αδύνατη.

© Ιάκωβος Τζιωρτζής

ΤΡΟΠΟΙ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

Το πλαίσιο προσέγγισης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των Χωροκατακτητικών Ξένων Ειδών βασίζεται στη λήψη μέτρων με βάση: 1) την πρόληψη, 2) την έγκαιρη ανίχνευση και γρήγορη εξάλειψη κατά τα αρχικά στάδια εισβολής σε μια περιοχή και 3) τη διαχείριση, σε περίπτωση που η εξάπλωση είναι τόσο μεγάλη που δεν μπορεί πλέον το είδος να εξαλειφθεί.

Ο κάθε πολίτης μπορεί να διαδραματίσει πολύ σημαντικό ρόλο στον περιορισμό της εξάπλωσης των ΧΞΕ. Ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός εισάγει πλέον αυστηρούς περιορισμούς όσον αφορά τη μεταφορά, αναπαραγωγή, χρήση και αγοραπωλησία ορισμένων ΧΞΕ. Ωστόσο, η αποτελεσματική διαχείριση των ειδών αυτών μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά μόνο και μέσω της ενεργού συμμετοχής όλων των πολιτών.

Τι μπορεί να κάνει ο κάθε πολίτης; Μερικά Παραδείγματα δράσης...

Πρόληψη

- Αποφυγή χρήσης σε κήπους φυτών που είναι ή μπορεί να εξελιχθούν σε χωροκατακτητικά. Γενικά να προτιμώνται τα ιθαγενή (κυπριακά) είδη φυτών που είναι πιο προσαρμοσμένα στο τοπικό περιβάλλον.
- Αποφυγή μεταφοράς χώματος από μια περιοχή σε άλλη. Το χώμα μπορεί να περιέχει σπόρους ή άλλα μέρη φυτού που είναι χωροκατακτητικό είδος.
- Καθαρισμός εργαλείων και εξοπλισμού κατά τις κηπευτικές και καλλιεργητικές δραστηριότητες.
- Χρήση πιστοποιημένου, καθαρού από σπόρους, χώματος σε κηπευτικές εργασίες.
- Να μη φυτεύονται ξένα είδη φυτών σε δασικές και φυσικές περιοχές (όπως σε κατασκηνωτικούς χώρους) ώστε να αποφευχθεί η εγκατάσταση και εξάπλωσή τους.
- Υπεύθυνη κράτηση και φροντίδα των ζώων συντροφιάς. Αυτό σημαίνει κατάλληλους χώρους κράτησης υπό περιορισμό ώστε να μην μπορούν τα ζώα να διαφύγουν στο φυσικό περιβάλλον.
- Ζώα συντροφιάς που έχουν χαρακτηριστεί ως χωροκατακτητικά δεν πρέπει να αναπαράγονται. Αυτό σημαίνει πως τα ζώα πρέπει είτε να στερώνονται είτε να διατηρούνται χωριστά θηλυκά από αρσενικά.
- Τα ζώα συντροφιάς δεν πρέπει να απελευθερώνονται στο φυσικό περιβάλλον. Ακόμη και αν δεν είναι χωροκατακτητικά, τα είδη αυτά προέρχονται από άλλες περιοχές του κόσμου και δεν ανήκουν στην κυπριακή φύση ενώ υπάρχει πάντα ο κίνδυνος να προκαλέσουν ζημιά στο τοπικό περιβάλλον. Σε περίπτωση που κάποιος δεν επιθυμεί να κρατήσει πλέον το κατοικίδιο ζώο του, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως χωροκατακτητικό είδος ενωσιακού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να επικοινωνεί με το Τμήμα Περιβάλλοντος για τη σωστή μετέπειτα φύλαξη και φροντίδα.
- Να μην απελευθερώνονται χωροκατακτητικά είδη ψαριών σε φράγματα για σκοπούς ερασιτεχνικής αλιείας - χρήση μόνο πιστοποιημένου (ζωντανού) δολώματος.
- Να μη μεταφέρονται (άθελα ή ηθελημένα) ζωντανοί οργανισμοί (φυτά ή ζώα) κατά τη διάρκεια ταξιδιών από μία χώρα/ περιοχή σε άλλη.
- Να μη μεταφέρεται χώμα, άμμος και σπόροι από μια περιοχή σε άλλη και κυρίως από χώρες του εξωτερικού.
- Να αποφεύγεται η άθελη μεταφορά ξένων ειδών. Αυτό μπορεί να επιτυγχάνεται με τον κατάλληλο καθαρισμό ρούχων (τσέπες), εξοπλισμού (φωτογραφικών τριπόδων, βαλιτσών, σκηνών) που έχουν

Έγκαιρη Ανίχνευση και εξάλειψη

Διαχείριση

χώμα, το οποίο μπορεί να περιέχει σπόρους φυτών και μικροοργανισμούς.

- Κατάλληλη ενημέρωση για τα χωροκατακτητικά ξένα είδη, μέσω αυτού του Οδηγού και άλλων σχετικών πληροφοριών- για ευαισθητοποίηση και για τους τρόπους περιορισμού αυτών.
- Σε περίπτωση που παρατηρούνται ελεύθερα ζώα που θεωρούνται ή υπάρχει υποψία ότι είναι χωροκατακτητικά, άμεση επικοινωνία με το Τμήμα Περιβάλλοντος.
- Αντικατάσταση ξένων ειδών φυτών, ιδιαίτερα αυτών που θεωρούνται χωροκατακτητικά, με ιθαγενή (κυπριακά) είδη στους κήπους και άλλους χώρους.

Όποιος πολίτης ενδιαφέρεται και θέλει να βοηθήσει στην έγκαιρη ανίχνευση και παρακολούθηση της εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών στην περιοχή του, μπορεί να χρησιμοποιεί την **εφαρμογή (application) "Invasive Alien Species Europe"** για να αναφέρει κάποιο χωροκατακτητικό ξένο είδος που εντόπισε, με λήψη φωτογραφίας και γεωγραφικών συντεταγμένων. Η εφαρμογή, που αναπτύχθηκε από το Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission's Joint Research Centre) επιτρέπει στους πολίτες να αναφέρουν τα περιστατικά εμφάνισης ΧΞΕ στην Ευρώπη, συμβάλλοντας έτσι στην έγκαιρη ανίχνευση νέων εισβολών και στην πιο αποτελεσματική διαχείρισή τους.

ΚΥΡΙΕΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2017/1263 της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 2017, για την επικαιροποίηση του καταλόγου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος που θεσπίστηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/1141 της Επιτροπής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 13.7.2017).

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2019/1262 της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 2019, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/1141 όσον αφορά την επικαιροποίηση του καταλόγου των χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού (ΕΕ L 199 της 26.7.2019).

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1143/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την πρόληψη και διαχείριση της εισαγωγής και εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών (ΕΕ L 317 της 4.11.2014, σ. 35-55).

Τσιντίδης Τ. Χ., Χατζηκυριάκου Γ. Ν. & Χριστοδούλου Χ. Σ. 2002. Δέντρα και Θάμνοι στην Κύπρο. Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη και Φιλοδοσικός Σύνδεσμος Κύπρου. Λευκωσία.

Ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος: www.moa.gov.cy/environment -Προστασία της Φύσης και Βιοποικιλότητας/ Διακίνηση Ειδών και Γενετικών Πόρων. 12/2019.

Ιστοσελίδα Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Directorate-General for Environment): https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm 12/2019.

CABI (Centre for Agriculture and Bioscience International). 2019. Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. www.cabi.org/isc.

Department of Fisheries and Marine Research. 2019. Invasive Species of the “Natura 2000” areas CY3000005 Cape Greko and CY3000006 Nisia in the south east coast of Cyprus. Prepared by: AP Marine Environmental Consultancy Ltd & Marine and Environmental Research (MER) Lab Ltd & Taxonomic experts: Crocetta, F., Tsiamis, K., Shenkar, N., Tiralongo, F., Galil, B., Zenetos, A.

European Commission, DG ENV Units. 2016. Invasive Alien Species. A European Union response. Prepared by: Kerstin Sundseth, Ecosystems LTD, Brussels under service contract N° 0307/2012/633322/SER/B3.

Hand R., Hadjikyriakou G. N. & Christodoulou C. S. (ed.) 2011– (continuously updated): Flora of Cyprus – a dynamic checklist. Published at <http://www.flora-of-cyprus.eu/> accessed [12/2019].

G. Hadjikyriakou and E. Hadjisterkotis. 2002. The adventive plants of Cyprus with new records of invasive species. Z. Jagdwiss. 48 (2002), Supplement, 59-71, ISSN 0044-2887.

I.A.CO Environmental and Water Consultants Ltd (2018). Παροχή Υπηρεσιών για Ετοιμασία Χαρτών Σχετικά με τη Χωρική Κατανομή Χωροκατακτητικών Ξένων Ειδών Ενωσιακού Ενδιαφέροντος στην Κυπριακή Δημοκρατία. Αρ. Σύμβασης Τ.Π. 26/2018. Ετοιμάστηκε για το Τμήμα Περιβάλλοντος, Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Κυπριακή Δημοκρατία.

Invasive Species Specialist Group ISSG. 2015. The Global Invasive Species Database. Version 2015.1, <http://www.iucngisd.org/gisd/> 12/2019.

Martinou A., Pescott O., Michailidis N., Zenetos A., Jenna Wong L. & Pagad S. 2018. Global Register of Introduced and Invasive Species- Cyprus. Version 1.6. Invasive Species Specialist Group ISSG. Checklist dataset <https://doi.org/10.15468/uryl57> accessed via GBIF.org on 2019-10-17.

Zogaris, S. 2017. Conservation study of the Mediterranean Killifish *Aphanius fasciatus* in Akrotiri Marsh, (Akrotiri SBA, Cyprus) - Final Report. Darwin Project DPLUS034 "Akrotiri Marsh Restoration: a flagship wetland in the Cyprus SBAs BirdLife Cyprus". Nicosia Cyprus. Unpublished final report, 64 pp

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Τα «Χωροκατακτητικά Ξένα Είδη Ενωσιακού Ενδιαφέροντος» είναι χωροκατακτητικά ξένα είδη των οποίων οι δυσμενείς επιπτώσεις έχει κριθεί ότι απαιτούν συντονισμένη δράση σε επίπεδο όλης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Άρθρο 4, Παράγραφος 3 του Κανονισμού 1143/2014).

Φυτά

Επιστημονικό όνομα & Ελληνικό Όνομα (όπου υπάρχει)	Κοινό αγγλικό όνομα	Κατηγορία ή Ταξινομική ομάδα	Ημερομηνία εγγραφής στον Ενωσιακό Κατάλογο
<i>Lysichiton americanus</i>	American skunk cabbage	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Persicaria perfoliata</i> (<i>Polygonum perfoliatum</i>)	Asiatic tearthumb	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Lagarosiphon major</i>	Curly waterweed	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Baccharis halimifolia</i>	Eastern Baccharis	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>	Floating pennywort	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Ludwigia peploides</i>	Floating primrose willow	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Cabomba caroliniana</i>	Green cabomba	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Pueraria lobata</i>	Kudzu vine	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Myriophyllum aquaticum</i>	Parrot's feather	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Heracleum persicum</i>	Persian hogweed	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Heracleum sosnowskyi</i>	Sosnowski's hogweed	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Eichhornia crassipes</i>	Water hyacinth	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Ludwigia grandiflora</i>	Water primrose	Υδρόβιο φυτό	3/8/2016
<i>Parthenium hysterophorus</i>	Whiteweed	Χερσαίο φυτό	3/8/2016
<i>Althernanthera philoxeroides</i>	Alligator weed	Υδρόβιο φυτό	2/8/2017
<i>Asclepias syriaca</i>	Common milkweed	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Eloдея nuttallii</i>	Nuttall's waterweed	Υδρόβιο φυτό	2/8/2017
<i>Gunnera tinctoria</i>	Chilean rhubarb	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Giant hogweed	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Impatiens grandiflora</i>	Himalayan balsam	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Microstegium vimineum</i>	Japanese stiltgrass	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Myriophyllum heterophyllum</i>	Broadleaf watermilfoil	Υδρόβιο φυτό	2/8/2017
<i>Pennisetum setaceum</i>	Crimson fountaingrass	Χερσαίο φυτό	2/8/2017
<i>Acacia saligna</i> (Ακακία)	Golden wreath wattle	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Ailanthus altissima</i> (Αϊλανθος)	Tree of heaven	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Andropogon virginicus</i>	Broomsedge bluestem	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Cardiospermum grandiflorum</i>	Balloon vine	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Cortaderia jubata</i>	Purple pampas grass	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Ehrharta calycina</i>	Perennial veldtgrass	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>	Senegal tea plant	Υδρόβιο φυτό	14/8/2019

Επιστημονικό όνομα & Ελληνικό Όνομα (όπου υπάρχει)	Κοινό αγγλικό όνομα	Κατηγορία ή Ταξινομική ομάδα	Ημερομηνία εγγραφής στον Ενωσιακό Κατάλογο
<i>Humulus scandens</i>	Japanese hop	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Lespedeza cuneata</i>	Chinese bushclover	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Lygodium japonicum</i>	Vine-like fern	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Prosopis juliflora</i>	Mesquite	Χερσαίο φυτό	14/8/2019
<i>Salvinia molesta</i>	Salvinia moss	Υδρόβιο φυτό	14/8/2019
<i>Triadica sebifera</i>	Chinese tallow	Χερσαίο φυτό	14/8/2019

Ζώα

Επιστημονικό όνομα & Ελληνικό Όνομα (όπου υπάρχει)	Κοινό αγγλικό όνομα	Κατηγορία ή Ταξινομική ομάδα	Ημερομηνία εγγραφής στον Ενωσιακό Κατάλογο
<i>Percottus glenii</i>	Amur sleeper	Είδος ψαριού γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Vespa velutina</i>	Asian hornet	Είδος σφήκας	3/8/2016
<i>Eriocheir sinensis</i>	Chinese mitten crab	Είδος κάβουρα	3/8/2016
<i>Myocastor coypus</i> (Μυοκάστορας)	Coypu	Είδος τρωκτικού	3/8/2016
<i>Sciurus niger</i>	Fox squirrel	Είδος σκίουρου	3/8/2016
<i>Sciurus carolinensis</i> (Αμερικάνικος γκριζός σκίουρος)	Grey squirrel	Είδος σκίουρου	3/8/2016
<i>Corvus splendens</i>	Indian house crow	Είδος κορακιού	3/8/2016
<i>Procambarus fallax f. virginialis</i>	Marbled crayfish	Είδος караβίδας γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Muntiacus reevesi</i>	Muntjac deer	Είδος ελαφιού	3/8/2016
<i>Lithobates (Rana) catesbeianus</i> (Βουβαλοβάτραχος)	North American bullfrog	Είδος αμφίβιου	3/8/2016
<i>Callosciurus erythraeus</i>	Pallas's squirrel	Είδος σκίουρου	3/8/2016
<i>Procyon lotor</i> (Ρακούν)	Raccoon	Είδος ρακούν	3/8/2016
<i>Procambarus clarkii</i>	Red swamp crayfish	Είδος караβίδας γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Trachemys scripta</i> (including sub-species <i>T. s. elegans</i> , <i>T. s. scripta</i> , <i>T. s. troosti</i>)	Yellow-bellied Slider, Red-eared Slider, Cumberland Slider	Είδος νεροχελώνας που περιλαμβάνει 3 υποείδη	3/8/2016
<i>Oxyura jamaicensis</i> (Αμερικανικό κεφαλούδι)	Ruddy duck	Είδος πάπιας	3/8/2016
<i>Threskiornis aethiopicus</i> (Ιερή Ίβιδα)	Sacred ibis	Αφρικάνικο είδος πουλιού	3/8/2016
<i>Tamias sibiricus</i>	Siberian chipmunk	Είδος μικρού σκίουρου	3/8/2016
<i>Pacifastacus leniusculus</i>	Signal crayfish	Αμερικάνικη караβίδα	3/8/2016
<i>Herpestes javanicus</i>	Small Asian mongoose	Είδος μικρού σαρκοφάγου θηλαστικού	3/8/2016

Επιστημονικό όνομα & Ελληνικό Όνομα (όπου υπάρχει)	Κοινό αγγλικό όνομα	Κατηγορία ή Ταξινομική ομάδα	Ημερομηνία εγγραφής στον Ενωσιακό Κατάλογο
<i>Nasua nasua</i>	South American coati	Είδος μικρού σαρκοφάγου θηλαστικού	3/8/2016
<i>Orconectes limosus</i>	Spiny-cheek crayfish	Είδος караβίδας γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Orconectes virilis</i>	Virile crayfish	Είδος караβίδας γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Pseudorasbora parva</i>	Topmouth gudgeon	Είδος ψαριού γλυκού νερού	3/8/2016
<i>Alophochen aegyptiacus</i> (Αιγυπτιακή χήνα)	Egyptian goose	Είδος χήνας	2/8/2017
<i>Nyctereutes procyonoides</i>	Raccoon dog	Είδος σαρκοφάγου θηλαστικού	2/8/2017
<i>Ondatra zibethicus</i>	Muskrat	Είδος θηλαστικού	2/8/2017
<i>Acridotheres tristis</i>	Common myna	Είδος πτηνού	14/8/2019
<i>Arthurdendyus triangulatus</i>	New Zealand flatworm	Είδος πλατυέλμινθα	14/8/2019
<i>Lepomis gibbosus</i> (Ηλιόψαρο)	Pumpkinseed	Είδος ψαριού γλυκού νερού	14/8/2019
<i>Plotosus lineatus</i>	Striped eel catfish	Θαλάσσιο είδος ψαριού	14/8/2019